

§ *Ottonis Tachenij*
cientium exposui ; adeò vt sin-
gulis omninò omnibus innotes-
cat : hæc bræuitatem optat , non
disputat ; atque hoc seruauit.

Huc ergò adeste veritatis a-
matores , vos admiranda & iu-
cunda vestris oculis aspicietis , &
manibus tractabitis , quæ abscon-
sa & occulta à sensibus & cog-
nitione hæctenus steterunt . Nunc ip-
sum opus aggrediendum .

::***:***:***:***:***:***:***:***

*Qui nimium properat , seriùs
absoluit.*

C A P V T I I .

*a Pharmac.
fol. 481.*

*Difficiles
aditus om-
nis impe-
tus habet.*

Reformator incipit elato su-
percilio . *Nunc* , ait , a nos
conuertimus ad examinandum
salem Theriacalem antiquorum ,
cuius preparatio tam infantilis
& absurda est , vt nullibi vete-
rum simplicitas dilucidius atque
in illo appareat , &c. paulo post :
animalia duntaxat gaudent sale

Hippocrates Chymiens. 9

volatili, & ferè nil præter solam terram mortuam, omni virtute medicâ exutam, in violenta calcinatione post se relinquunt, &c. imò reliqua absurda silentio non involuenda sunt, quòd salis communis loco salem armoniacum substituerunt, re profectò, ut video, ne tantillum intellectâ, quia totus is sal armoniacus in auras pulsus est, & sic nec de viperis nec de suo addito sale armoniaco quicquam illis remansit, &c. hæc ille.

Nolite præcipi iudicio, & causâ non satis excusâ infantes damnare.

Mihi autem non videtur Veteres hoc loco inculpandos absurditate & simplicitate, adedò ut Reformatoris immaturam reprehensionem perferre debeant. Sed priusquam iudicentur, audire oportet & alteram partem, & indagare, quid sit sal armoniacus veterum? & quâ ratione, loco salis communis illud substituerint? & in quem finem? & ubi denique peccarint, ut Reformatoris præcocem iram & acerbam contemptionem perferre mercantur?

Redarguere ea quæ non recte dicta sunt, minime institui Hippoc. de diaceta lib. 1.

Sed hæc omnia, vt clariora
fiant, necesse est salium quorum-
dam intima subire, & exacte
horum naturam & differentiam,
ex accidentibus proprijs & sensu-
bus cognitis, non syllogismo lo-
gicali & conuertibili, vel ima-
ginijs non entibus, sed pla-
nè experimentalì, & naturali
historiâ examinare.

*Imagina-
ria hic non
tractantur.*

*Nec si
quid nescis,
reliquis id
scire nega-
tum est.*

Dico itaque & confirmo, non
solum quòd animalia dentaxat,
sal volatile possideant, sed præ-
ter opinionem Reformatoris,
quòd & vegetabilia omnia non
habeant à natura neque granum
salis fixi, nisi arte illud acqui-
rant; & primò de notioribus di-
cam, & paulatim ad occulta pro-
grediar.

Naturalem salem armonia-
cum, Veteribus magno in vsu
fuisse testatur Plinius a *Reperi-
tur*, inquit, *in Africa, in Re-
gione Cireniaca ad Hammonis
oraculum usque, oblongis glebis,
& sub harenis.* Id confirmat
Dioscorides, quod sal armonia-

*a lib. 1. cap.
7.*

Hippocrates Chymicus. Hic sal est
cus natione laudatur. Hic sal est
constans in igne, suo modo sa-
pore multò fals-acidiore nostro
sale communi cibario, vt osten-
dam, & ob id medicinis vtilio-
rem inuenerunt, quapropter
commendarunt id Veteres pro
hac re.

Illud autem quod ad nos ad-
fertur, non est in oblongis gle-
bis, vt neque est naturale, sed
componitur arte: ex naturali
scilicet & alcali volatili anima-
lium, id docet eius resolutio:
iuxta Aristotelis axioma *a* diui-
ditur nimirum in acidum salis
spiritum, vt etiam in alcali vo-
latile; (omnia falsa in duas di-
uiduntur substantias, in alcali
nimirum, & acidum, vt paula-
tim ostendam) quæ ambo sepa-
rata, & rursus coniuncta, fiunt
sal armoniacum quod erat. Aci-
da pars, vel acidus spiritus ha-
bet omnes proprietates, vt ille
qui distillatur è communi sale:
Alcali autem eiusdem est condi-
tionis cum illo, quod ex humana

*a In quo
quid resol-
ui potest ex
illo necessa-
rio debet
constare.*

vrina sublimatur, minùs tamen
 fætulentum; vnde suspicor,
 quod non humanam, sed came-
 lotum vrinam ad illud composi-
 tum elegerint. Horum enim vri-
 na, vt notat Plinius *a* fulloni-
 bus vtilior quàm reliquorum ani-
 malium, vnde alcali ditior sit ne-
 cesse est: fortasse, quia vt reliqua
 animalia, sal non comedunt;
 commune enim sal non abluit.
*Nausicca enim Alcinoi filia la-
 uabat lintea ex fonte in littore
 maris, vt scribit b* Homerus.

a li. 28. c. 8.

*b Odys. lib.
 6. a versu
 25. vsq; 96.*

*c lib. 1. de
 diata.*

*Sal Armo-
 niacum.*

Fit autem sal armoniacum ar-
 tificiale, eodem modo sicut sapo,
 natura enim operatur in omni re
 simile, docet Hipp. *c* ex acida ni-
 mirum parte salis armoniaci; &
 alcali vrinæ camelorum (vel ani-
 malium perinde est: ex alcali fu-
 liginis, & spiritu salis acido, alio
 deficiente, feci simile sal) vrina
 enim per macerationem dissoluit
 sal: & alcali vrinæ, quod aliàs
 dierum cursu in auras abiret; hic
 per moram reperit acidum; quod
 combibit, fitque ex acida parte
 salis,

Hippocrates Chymicus. 13
salis, & alcali ex vrina, noua
creatura artificialis, falsi saporis.
Quod autem similes mores non
habet & neque cum nouo falso a Hip. citatō
to libro. concordat, sponte segregatur ad
fundum; supernatantem falsum
liquorem clarum coquunt & de-
spumant, ac iterum feces depone-
re sinunt, quem deinde coagu-
lant in placentam. Hoc est sal ar-
moniacum, quod ad nos defer-
tur; non tamen illud quod ve-
teres pro sale *Theriacali* elege-
runt, vt existimat Reformator:
sed illud est naturale, quod sub
arenis (*ἀμμος*) reperitur, vt do-
cet Plinius citato loco, quod ta-
men in progressu clarius. Nunc
priusquam progrediar, quid sit
alcali dilucidius explicandum.

